

LATHUND BJÖRNBESIKTNING VID LICENSJAKT

(använd för blankett B1-B2 Registrering och besiktning av fälld björn)

REGISTRERING

Fylls i primärt av skytt och jaktledare

Ifylld blankett lämnas till Länsstyrelsens besiktningsperson, som registrerar relevanta uppgifter i Rovbase. Besiktningspersonen sänder kopia till SVA tillsammans med proverna.

BESIKTNING, PROVTAGNING OCH MÄRKNING

Fylls i av Länsstyrelsens besiktningsperson

Besiktningspersonen registrerar relevanta uppgifter i Rovbase och sänder **kopia av blanketten till SVA** tillsammans med proverna.

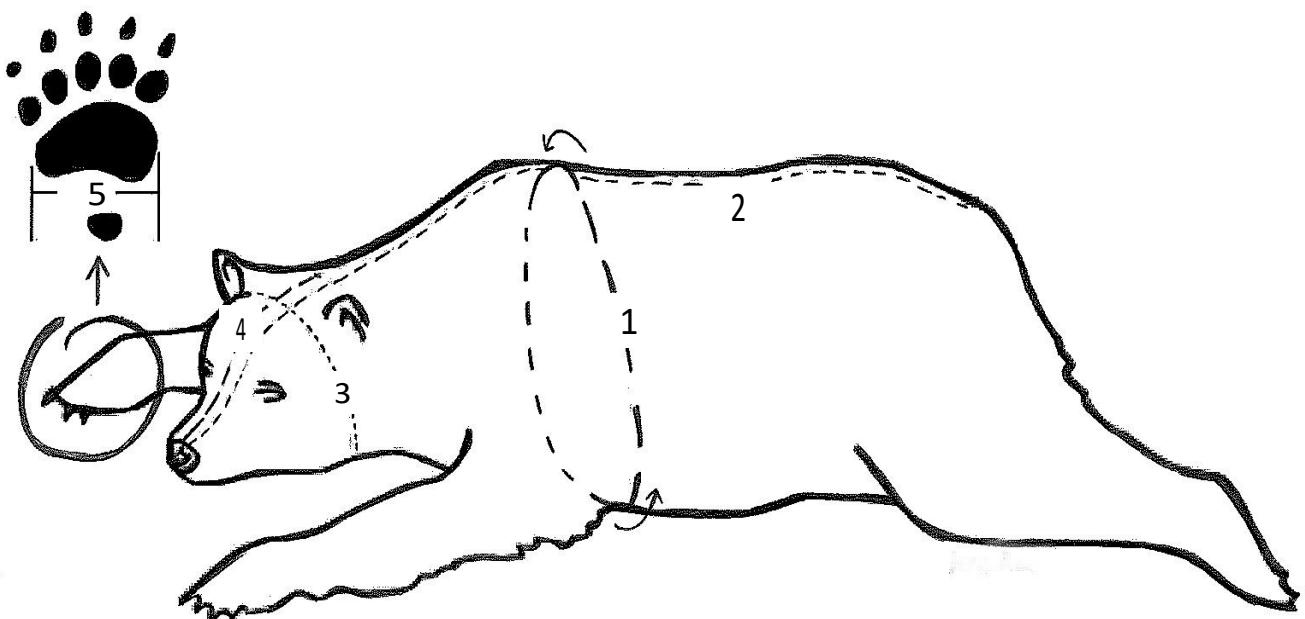
Polisen hanterar: Fallvilt (hittad död björn), trafikskadad/-död björn, samt björn som påskjuts med stöd av 40 c § Jaktförordningen (djurskyddsskäl), 9 § Jaktlagen (avlivad efter beslut av Polis, vid fara/skada) eller 24 kap 4 § Brottsbalken (nöd).

MÅTT

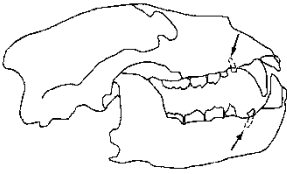
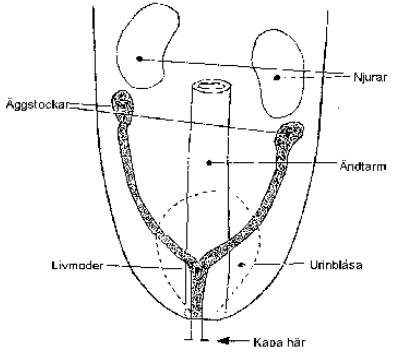
Mått, vikter och prover tas inte om hela björnen tillfaller staten (kroppen sänds till SVA)

Mät på oflädd björn. Använd plastmåttband och skjutmått samt lämplig våg.

1. Bröstmått	Mät strax bakom frambenen (se skiss).
2. Kroppslängd	Björnen i bröstläge, nosen mot underlaget. Mät från nospets till svansrot genom att följa kroppens kontur (se skiss).
3. Huvudomkrets	Huvudets största omkrets (se skiss).
4. Huvudlängd	Mät från nospets till skallbenets bakkant (se skiss).
5. Framfots bredd	Höger framfot: Mät stora dynans bredd (se skiss).
6. Största spenen	Största spenens höjd x diameter vid basen (använd skjutmått).
7. Testikel	Längd x bredd av testikel. Mät på oflädd kropp (använd skjutmått).

PROVTAGNINGSPROCEDUR OCH BESKRIVNING

TAND	<p>1a premolaren från överkäken för åldersbestämning (Om det inte går/tanden inte finns, ta från underkäken).</p> <p>Skär runt tanden med tandmejsel tills tanden kan plockas med fingrarna, notera att tandroten är bakåtböjd. BRYT EJ! Tandroten bryts lätt, och åldersbestämning går då inte att utföra. Om tandroten bryts av ska ytterligare en tand lossas och skickas in.</p>	
KÖNSDEL	<p>På hanbjörnar tas båda testiklarna. Om testiklarna fortfarande sitter på kroppen, försök att ta med så mycket av sädesledarna som möjligt (koll av ev. cystbildningar).</p> <p>På honor tas livmodern och äggstockar. Tjockleken på livmodern är maximalt 1,5 cm. Är du osäker på vart livmodern är kan du föra in en trubbig pinne i vaginan. Försök att skära av livmodern så långt bak som möjligt – helst en bit in i kanalen i bäckenet – och se till att hela livmodern med båda äggstockarna (kan vara inbäddade i fett) kommer med</p>	
HÄRPROV	Ryck med tång loss minst 50 hårstrån från ryggen (puckeln). Ta ej i hårrötterna utan gummihandskar.	
MUSKELPROV	Tag muskelvävnad motsvarande ca 50 gram (cirka 0,5 dl vävnad).	
HUDPROV	Skär loss en 1 x 5 cm hudbit från kanten av flåsnittet i bukens mittlinje. Referensprov , som sänds till SVA i separat provpåse.	
SPENE	Identifiera den största spenen (av totalt 6 spenar: 4 på bröstkorgen, 2 i ljumskarna), för vilken vätska och mått anges i protokollet . Använd stansverktyget för att skära ut provbiten med spene och eventuell underliggande juvervävnad. Gummikorken som skyddar den vassa ändan flyttas till den trubbiga änden, som grepp och skydd för handen. Med stansverktyget över spenen, skär med skruvande rörelser genom hud och underhudsvävnad (vitt fett och rosafärgad juvervävnad) ända ner till ren muskulatur (bukvägg- eller bröstkorgsmuskulatur). Dra därefter spenen uppåt och använd kniv för att skära loss "botten" på den cylinder av vävnad som bildats. Skär så pass långt ner att alla vävnadslager (inklusive eventuell juvervävnad) ovanför muskulaturen följer med.	
PARASITER	Ta ut tarpaketet och skär upp tarmen, vira ut den på plan yta, och skär upp den, del för del. Notera eventuella parasitfynd. De parasiter som kan hittas är antingen Spolmask (<i>Baylisascaris transfuga</i>) (kan påminna om en "hård daggmask" vid första anblick) eller Bandmask (<i>Taenia sp.</i>), vilken kan bli väldigt lång och är helt platt.	
MAGINNEHÅLL	<p>Skär upp magsäcken och notera djur- och växtinnehåll i protokollet. Om möjligt, skriv art eller typ av djur eller växt så nära som hinns med eller som kunskap tillåter.</p> <p>Sprid ut maginnehållet över plan yta så att all föda syns (mindre mängd sprids ut i uppskurna magsäcken, större mängd sprids ut över ex. plastpåse). Uppskatta sedan andelen föda som består av djur respektive växter.</p> <p>Fotografera innehållet rakt uppifrån och maila fotot till rovdjur@sva.se, med rubriken "MAGINNEHÅLL Björn M49XXXX" (björnens Rovbase-ID)</p>	

Från en björn fälld under licensjakt där skinn, skelett (inkl. kraniet) och kött får behållas, tas ovanstående prover. **För björnar som sänds hela till SVA sker all prov- och måttgning på SVA.**

Proverna packas var för sig i väl förslutna, märkta plastpåsar (*ange Rovbase-ID och ev. Länsstyrelsens ID på medföljande etiketter*), lägg alla prover i samlingspåse. Frys proverna så fort som möjligt. Skicka frysta proverna i vadderat svarskuvert tillsammans med kopior av blanketten *B1-B2 Registrering och Besiktning fälld björn* i egen skyddspåse.

Referensprovet skickas separat i svarskuvert märkt: **Björn – referensprov**

SÄRSKILD PROVTAGNING 2019

För ett forskningsprojekt i samarbete med Skandinaviska Björnprojektet provtas från varje björn:

- **En extra tand** (premolare 1, enligt instruktion ovan)
- **Extra päls** från puckeln (enligt instruktion ovan)

Dessa skickas in med övrigt provtagningmaterial med angivna behållare och etiketter

Kontakt SVA: epost rovdjur@sva.se eller telefon **018-67 40 00**